

PROM-toolbox

Tools voor de selectie en toepassing van PROMs in de gezondheidszorg

Verdieping systematische consensusmethoden

Een systematische consensusmethode kan helpen bij het zoeken van raakvlakken en overeenkomsten in meningen van relevante partijen. Het doel is dat een gezamenlijke mening wordt geformuleerd. Er wordt geprobeerd te voorkomen dat er winnaars en verliezers zijn van een besluit. Om te voorkomen dat het besluitvormingsproces gedomineerd wordt door een of enkele deelnemers, zoals kan gebeuren in een gewone bijeenkomst, zijn onderstaande methoden ontwikkeld.

Consensusmethoden hebben vaak de volgende karakteristieken:

- Ze zijn vaak anoniem om te voorkomen dat dominante deelnemers overheersen. U kunt zich voorstellen dat men (onbewust) de mening van een bekende autoriteit op het onderwerp zwaarder laat wegen dan de mening van een onbekend persoon. Of dat een deelnemer met een dominante persoonlijkheid zijn of haar mening veel vaker laat horen dan een volgzaam deelnemer.
- Ze bestaan vaak uit meerdere, iteratieve rondes, zodat deelnemers hun mening kunnen aanpassen en dichter naar elkaar toe komen.
- Alle (anonieme) resultaten worden teruggekoppeld aan de deelnemers, zodat de volle breedte van meningen zichtbaar wordt.

Het bereiken van consensus tussen de relevante partijen is erg belangrijk voor een succesvolle uitvoering van deze en de volgende stappen van de PROM-cyclus. Met name voor de implementatie (stap 7) is het essentieel dat alle partijen achter de gekozen PRO en PROM staan. Wanneer de PROM aangeboden gaat worden aan het Register van Zorginstituut Nederland (stap 7) is het zelfs een eis dat alle relevante partijen erachter staan.

In de tabel onderaan dit document staan de bekendste methoden om consensus te bereiken. Daarbij is kort beschreven wat de methode inhoudt, wanneer hij ingezet kan worden en waar u meer informatie kunt vinden over die methode.

Er zijn enkele tools die een overzicht geven over meerdere systematische consensus methoden. Deze staan hieronder genoemd:

- [Consensus development methods, and their use in clinical guideline development](#): hoewel gericht op het verkrijgen van consensus over de inhoud van richtlijnen, biedt dit rapport een overzicht van de Delphi methode, de Nominal Group Technique (NGT) en de Consensus Development Conference methode. Daarnaast vind u er veel achtergrondinformatie.

- [Methods of Formal Consensus in Classification/Diagnostic Criteria and Guideline Development](#): Dit artikel beschrijft de technieken van de Delphi methode, de NGT, de Rand-UCLA Appropriateness Method (RAM), en de Consensus development conference methode, inclusief voordelen, nadelen en voorbeelden per methode.
- [Consensus methods: Review of original methods and their main alternatives used in public health](#): Dit artikel beschrijft de technieken van de Delphi methode, de NGT, de RAM en de Consensus development conference methode.
- [Qualitative Research: Consensus methods for medical and health services research](#): Dit artikel beschrijft de technieken van de Delphi methode en de NGT, en bespreekt daarbij methodologische uitdagingen.

Methode	Beschrijving	Wanneer inzetten	Meer informatie
Delphi methode	<p>Een of meerdere rondes waarbij de mening van elke deelnemer gevraagd wordt en vervolgens anoniem teruggekoppeld aan de andere deelnemers. Eerst worden statements geformuleerd. Dat kan door input van experts, wetenschappelijke literatuur, of een eerste ronde onder de deelnemers. Ten tweede geven de deelnemers hun mening over alle statements. Vervolgens worden deze meningen samengevoegd en naar de deelnemers gestuurd. Zij zien nu de mening van de andere deelnemers en kunnen hun eigen mening daarop aanpassen. Elke ronde komen de meningen dichter bij elkaar tot een besluit kan worden genomen.</p> <p>Deelnemers zien elkaar niet face-to-face. Dat heeft als voordeel dat dominante deelnemers en volgzaamere deelnemers een gelijke inbreng hebben. Een ander voordeel is dat een Delphi procedure snel en goedkoop is, omdat het proces via internet kan. Het kan echter lastig zijn om consensus te bereiken als deelnemers elkaar niet direct kunnen spreken.</p>	<p>Wanneer de groep deelnemers heel groot is, zodat het lastig is om een face-to-face bijeenkomst te organiseren. Wanneer het budget of de planning een methode met bijeenkomsten niet toelaten.</p>	<p>The Delphi Technique: Making Sense Of Consensus</p> <p>Qualitative Research: Consensus methods for medical and health services research</p>
Nominal Group Technique (NGT)	<p>Een face-to-face bijeenkomst van stakeholders waarbij de deelnemers eerst individueel brainstormen op papier, vervolgens een voor een alle ideeën met elkaar delen, daarna de geopperde ideeën bediscussiëren, en ten slotte allemaal (anoniem) stemmen op het volgens hun beste idee. De NGT kan ook in twee bijeenkomsten uitgevoerd worden, waarbij in de tweede bijeenkomst de resultaten van de stemronde bediscussieerd worden, waarna opnieuw gestemd wordt.</p> <p>Het voordeel hierbij is dat alle deelnemers aan het woord komen en gestimuleerd worden alle ideeën op tafel te gooien. Nadelen zijn dat slechts 1 onderwerp per keer besproken kan worden, en dat de bijeenkomst zeer gestructureerd is en er weinig ruimte is voor spontaniteit. Daarnaast kan het veel tijd kosten om bijeenkomsten te plannen.</p>	<p>Wanneer het belangrijk is nieuwe ideeën te genereren en deze te prioriteren.</p>	<p>Nominal Group Technique</p> <p>Gaining Consensus Among Stakeholders Through the Nominal Group Technique</p>
RAND –UCLA	Uitbreiding van de Delphi methode met face-to-face	Wanneer zowel	The RAND/UCLA

<p>appropriateness method (RAM)</p>	<p>bijeenkomsten. Er wordt gestart met literatuuronderzoek, waarvan de uitkomsten worden besproken in een expert panel. Daaruit volgen statements, die via een of meerdere Delphi rondes anoniem beoordeeld worden door de deelnemers. Vervolgens worden de uitkomsten besproken in een face-to-face bijeenkomst, waar consensus wordt bereikt.</p> <p>Het voordeel is dat de deelnemers in de bijeenkomsten gezamenlijk consensus kunnen bereiken. Het is echter mogelijk dat dominante deelnemers een onevenredig grote invloed op de conclusie hebben gehad. Een goede gespreksleider is hierbij erg belangrijk. Daarnaast kan het veel tijd kosten om twee bijeenkomsten te plannen.</p>	<p>het anonieme van de Delphi rondes als het face-to-face komen tot consensus belangrijk is, en wanneer er voldoende tijd is voor deze procedure.</p>	<p>Appropriateness Method User's Manual</p> <p>IQ consensusstool</p>
<p>Consensus development conference</p>	<p>Een een- of meerdaagse conferentie waarbij een groep experts wetenschappelijke evidentie verzamelen en presenteren aan een jury ten overstaan van een publiek. De jury en het publiek kunnen vragen stellen aan de experts. Daarna trekt de jury zich terug om een mening te vormen. De jury presenteert het besluit aan het publiek.</p> <p>Het voordeel van deze methode is dat een groot publiek deel kan nemen aan het besluitvormingsproces, wat veel draagvlak kan creëren. Aan de andere kant kan het voorkomen dat de jury een keuze maakt waar een deel van het publiek niet achter staat, doordat deze minder tijd heeft om in mening naar elkaar toe te komen. Een ander nadeel is dat een het plannen van een dergelijke conferentie veel tijd kost.</p>	<p>Wanneer het belangrijk is dat, naast een selecte groep experts, een bepaald publiek input kan leveren.</p>	<p>Format and Conduct of Consensus Development Conferences: Multination Comparison</p> <p>Consensus Development Conferences: Overview and FAQ</p>